

ПОЛОЖЕННЯ ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПОЛІТИКУ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ДЖУРІВСЬКОМУ ЛІЦЕЇ (нова редакція)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про академічну доброчесність у Джурівському ліцеї (далі — Положення) визначає систему цінностей, принципів і правил, якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності закладу для забезпечення якості освіти та довіри до результатів навчання.

1.2. **Метою** Положення є формування в ліцеї середовища, що ґрунтується на доброчесності, чесності та взаємній повазі, а також запобігання порушенням етичних і правових норм під час освітнього процесу.

1.3. **Завданнями** Положення є:

- утвердження культури академічної доброчесності;
- визначення чітких процедур виявлення та розгляду порушень;
- встановлення видів академічної відповідальності для учасників освітнього процесу.

1.4. **Нормативно-правова база:** Положення розроблено відповідно до Конституції України, Законів України «Про академічну доброчесність» (від 18.12.2025 № 4742-IX), «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про авторське право і суміжні права» та Статуту ліцею.

1.5. **Сфера дії:** Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу Джурівського ліцею, у тому числі його філій, а саме: педагогічних працівників, здобувачів освіти, їхніх батьків (законних представників) та адміністрацію закладу.

1.6. Вимоги цього Положення є обов'язковими для виконання в усіх структурних підрозділах Джурівського ліцею, включаючи філії закладу.

2. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ

2.1. **Академічна доброчесність** — сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності.

2.2. **Академічний плагіат** — оприлюднення (частково або повністю) результату, отриманого іншою особою, як результату власної діяльності та/або відтворення творів інших авторів без посилання на джерело.

2.3. **Фабрикація** — вигадкування суб'єктом академічної діяльності даних чи фактів про результати власної діяльності.

2.4. **Фальсифікація** — свідомо зміна чи модифікація наявних даних, що призводить до створення завідомо неправдивої інформації.

2.5. **Списування (несамостійне виконання завдання)** — виконання навчального завдання із залученням недозволених джерел інформації, технічних засобів або сторонньої допомоги.

2.6. **Недоброчесне оцінювання** — свідоме порушення вимог щодо оцінювання, що призвело до необ'єктивного завищення або заниження оцінки.

3. ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Діяльність учасників освітнього процесу в ліцеї ґрунтується на таких принципах:

- **Чесність:** суб'єкти діяльності є чесними перед собою та іншими у створенні результатів навчання.
- **Довіра:** впевненість у тому, що результати академічної діяльності інших осіб здобуті без порушень.
- **Справедливість:** неупереджене ставлення один до одного та доброчесне оцінювання.
- **Повага:** шанування честі, гідності та прав інтелектуальної власності інших членів спільноти.
- **Відповідальність:** здатність особи нести наслідки за результати своєї діяльності.
- **Нульова толерантність:** нетерпимість до будь-яких проявів недоброчесності.

4. СУБ'ЄКТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЇХ ОBOB'ЯЗКИ

4.1. **Педагогічні працівники зобов'язані:**

- особисто дотримуватися правил академічної доброчесності;
- ґрунтувати викладання на перевірених та достовірних даних;
- забезпечувати прозору систему оцінювання на основі оприлюднених критеріїв;
- вчасно та неупереджено реагувати на виявлені порушення з боку учнів;
- стимулювати учнів до творчого та самостійного виконання завдань.

4.2. **Здобувачі освіти зобов'язані:**

- самостійно виконувати кожне навчальне завдання;
- обов'язково посилатися на джерела у разі використання чужих текстів, ідей чи зображень;
- у разі використання ШІ зазначати програму та методику генерування.

4.3. **Адміністрація закладу зобов'язана:**

- створити та підтримувати дієву внутрішню систему забезпечення доброчесності;
- забезпечити фіксацію та розгляд повідомлень про порушення;
- оприлюднювати інформацію про правила та результати розгляду справ на сайті ліцею.

5. ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. До порушень у ліцеї належать:

- відчуження авторства (передача роботи іншій особі для видачі за власну);
- академічний плагіат та самоплагіат;
- приписування авторства особі, яка не брала участі у роботі;
- фабрикація та фальсифікація даних;
- недоброчесне використання ІІІ (видача згенерованого контенту за свій);
- недоброчесне оцінювання результатів;
- списування та недозволена допомога під час оцінювання;
- академічний саботаж (перешкоджання іншим особам у їхній діяльності);
- схиляння до порушення (тиск, прохання або вказівка вчинити порушення).

6. ПОРЯДОК ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗГЛЯДУ ПОРУШЕНЬ

6.1. Будь-яка особа, що має докази порушення, має право повідомити про це письмово (у паперовій або електронній формі) **керівника ліцею або Комісію**.

6.2. Керівник ліцею протягом **3 робочих днів** приймає рішення про початок розгляду або передачу справи до Комісії.

6.3. Комісія протягом **10 робочих днів** з дня надходження повідомлення ухвалює рішення про початок розгляду або про залишення його без розгляду (якщо немає фактичних даних).

6.4. **Строки розгляду:** розгляд повідомлення та прийняття рішення здійснюється у термін до **1 місяця**.

6.5. **Права особи, щодо якої розглядається справа:**

- бути поінформованою про дату, час і місце розгляду (не пізніше як за 3 дні);
- ознайомлюватися з матеріалами та надавати усні/письмові пояснення;
- особисто або через представника брати участь у дослідженні доказів.

6.6. Розгляд справ здійснюється з дотриманням принципу конфіденційності. Інформація про учасників справи, обставини порушення та матеріали розгляду не підлягають розголошенню, крім випадків, передбачених законодавством.

6.7. **Прийняття рішення:** рішення ухвалюється на підставі доказів або визнання особою факту порушення.

6.8. **Оскарження:** рішення може бути оскаржене протягом **30 календарних днів** у порядку, встановленому законодавством.

7. АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

7.1. До академічної відповідальності залучаються особи, які досягли **14-річного віку**.

7.2. **Санкції для здобувачів освіти:**

- *Виховні заходи:* усне/письмове попередження, відвідування тренінгів з академічного письма, повторне виконання завдання.
- *Академічні санкції:* повторне проходження оцінювання, повторне вивчення навчального компонента, позбавлення стипендій, нагород ліцею чи участі у літньому мотиваційному таборі відпочинку (строком до 1 року).

7.3. Санкції для педагогічних працівників:

- ініціювання дисциплінарного провадження відповідно до законодавства (у випадках відчуження авторства, плагіату чи фабрикації);
- недопущення до позачергової атестації (на 1–3 роки);
- позбавлення заохочувальних виплат чи нагород протягом року;
- виключення зі складу педагогічної ради чи інших колегіальних органів.

7.4. Застосована санкція має бути пропорційною тяжкості вчиненого порушення.

8. ПОЛІТИКА ЕТИЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ (ШІ) В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

8.1. Загальні засади

8.1.1. Джурівський ліцей визнає технології штучного інтелекту (далі — ШІ) сучасним інструментом академічної діяльності, використання якого сприяє розвитку цифрової компетентності та критичного мислення здобувачів освіти.

8.1.2. Використання ШІ не забороняється, проте воно має бути прозорим, етичним та відповідальним.

8.1.3. Основним принципом є те, що ШІ є допоміжним інструментом, а не суб'єктом авторства. Відповідальність за кінцевий результат і достовірність поданих даних несе виключно автор роботи.

8.2. **Дозволені напрями використання ШІ** (без обов'язкового маркування)

Здобувачі освіти мають право використовувати ШІ як допоміжний засіб для:

- Дослідницької роботи: систематизація відкритих даних, пошук додаткових джерел інформації, формулювання початкових гіпотез.
- Технічної підтримки: корекція граматики та стилістики власного тексту, форматування документів, переклад фрагментів тексту для ознайомлення (з обов'язковою подальшою перевіркою автором).
- Навчальної практики: роз'яснення складних теоретичних концепцій, генерація вправ для самоперевірки, підготовка до інтерактивних занять.

8.3. Використання ШІ з обов'язковим зазначенням (декларуванням).

8.3.1. Відповідно до ст. 8 Закону України «Про академічну доброчесність», у разі використання ШІ для створення частин академічного твору, автор зобов'язаний повідомити про це, зазначивши методику генерування.

8.3.2. Декларування є обов'язковим, якщо ШІ залучався для:

- Генерації структури: «План та логічна структура роботи розроблені за допомогою [Назва програми], змістовна частина створена автором самостійно».
- Створення чернетки (draft): «Первинний текст розділу згенеровано [Назва програми] та суттєво перероблено автором (вказати відсоток власного внеску)».
- Аналізу даних: «Технічна обробка масиву даних виконана з використанням ШІ, інтерпретація та висновки належать автору».

8.4. Регламент цитування ШІ-контенту

Будь-який фрагмент, створений ШІ, має бути оформлений за наступним зразком:

- Текст: [Вказати фрагмент].
- Примітка: Створено за допомогою [Назва програми, версія].
- Опис запиту (промпту): [Короткий зміст запиту].
- Ступінь обробки: мінімальна / помірна / значна переробка автором.

8.5. Категоричні заборони та ознаки недоброчесного використання ШІ **Порушенням академічної доброчесності вважається:**

- Оприлюднення результатів, згенерованих ШІ, як власних результатів академічної діяльності без маркування.
- Використання ШІ під час поточного, підсумкового оцінювання або іспитів без прямого дозволу педагога.
- Генерація повного обсягу навчальної роботи без особистого творчого внеску здобувача.
- Використання ШІ для фабрикації або фальсифікації джерел інформації (вигадування неіснуючих цитат чи фактів).

8.6. Критерії оцінювання робіт із застосуванням ШІ Для забезпечення об'єктивності при використанні ШІ застосовується комплексна система оцінки:

- 30% – Оцінка процесу: якість сформованих запитів (промптів), глибина верифікації згенерованих даних через альтернативні джерела.
- 40% – Глибина розуміння: здатність автора аргументувати висновки під час усного захисту, критично оцінити обмеження використаної моделі ШІ.
- 30% – Якість результату: оригінальність синтезу власних ідей та ШІ-результатів, практична цінність роботи.

8.7. Заходи реагування на порушення

8.7.1. У разі виявлення факту прихованого використання ШІ до здобувача освіти (від 14 років) застосовуються санкції, передбачені цим Положенням:

- Первинне порушення: анулювання результату, обов'язкова бесіда з Комісією, повторне виконання завдання з пониженням підсумкового бала на 50%.
- Повторне порушення: 0 балів за роботу без права перездачі, офіційне повідомлення батьків, розгляд питання на засіданні Комісії з внесенням відповідного запису до особової справи.

9. КОМІСІЯ (УПОВНОВАЖЕНИЙ ОРГАН) З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

9.1. Комісія є постійно діючим органом, склад якого затверджується наказом директора за рішенням педагогічної ради.

9.2. **Склад:** до Комісії входять представники адміністрації, педагогічного колективу, батьківського комітету, учнівського самоврядування та учнівський освітній омбудсман (для розгляду справ щодо учнів).

9.3. Повноваження:

- розгляд повідомлень про порушення;
- проведення перевірки робіт (зокрема з використанням антиплагіатних програм);
- підготовка висновків про наявність/відсутність факту порушення;
- надання рекомендацій директору щодо застосування санкцій.

9.4. Засідання є правомірним, якщо присутні не менше 2/3 членів. Рішення приймається простою більшістю голосів.

9.5. Рішення про застосування академічної відповідальності приймається директором ліцею на підставі висновку Комісії та оформлюється наказом.

10. СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ЛІЦЕЇ

10.1. **Профілактика:** проведення уроків, годин спілкування класного керівника, тренінгів та бесід щодо етики цитування та правил використання джерел.

10.2. **Інформаційно-просвітницька діяльність:** розміщення на сайті ліцею, офіційних сторінках у соцмережах, інформаційних стендах роз'яснювальних матеріалів, пам'яток для учнів та батьків, створення мотиваційних відео та реклами дотримання правил академічної доброчесності в ліцеї.

10.3. **Внутрішній контроль:** моніторинг навчальних досягнень учнів на предмет аномальних відхилень в оцінюванні, регулярна перевірка академічних робіт.

10.4. **Робота з батьками:** залучення батьків до формування у дітей ціннісних орієнтирів чесного навчання.

11. ПОРЯДОК ОПРИЛЮДНЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ

11.1. Це Положення, а також всі рішення про встановлені факти порушень, оприлюднюються на офіційному вебсайті Джурівського ліцею без розкриття персональних даних.

11.2. Ознайомлення учнів та педагогів із Положенням проводиться на початку кожного навчального року (під підпис або через електронні системи зв'язку).

12. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

12.1. У закладі діє **принцип презумпції академічної доброчесності:** особа вважається доброчесною, поки факт порушення не встановлено офіційним рішенням.

12.2. Це Положення набирає чинності з моменту його затвердження та введення в дію наказом директора ліцею.

ДОДАТОК 1

ФОРМА

письмового повідомлення про порушення академічної доброчесності
Директору Джурівського ліцею
Голові Комісії з питань
академічної доброчесності

ПОВІДОМЛЕННЯ

1. Відомості про заявника

Прізвище, ім'я, по батькові: _____

Статус (учень / педагогічний працівник / батько / інше): _____

Клас (для учнів): _____

Контактні дані (телефон / електронна адреса): _____

2. Відомості про особу, щодо якої подається повідомлення

Прізвище, ім'я, по батькові: _____

Статус (учень / педагогічний працівник / інше): _____

Клас / посада: _____

3. Суть повідомлення

Опис обставин можливого порушення академічної доброчесності:

Дата та місце події: _____

Навчальний предмет / вид роботи: _____

4. Ймовірний вид порушення

(потрібне підкреслити або зазначити)

академічний плагіат

фабрикація

фальсифікація

списування

недоброчесне оцінювання

недоброчесне використання ШІ

інше (вказати): _____

5. Докази (за наявності)

Опис або перелік доданих матеріалів:

(можуть додаватися копії робіт, скріншоти, посилання, фото тощо)

7. Підтвердження заявника

Підтверджую, що надана мною інформація є достовірною та мені відомо про відповідальність за свідомо неправдиве повідомлення.

«_» _____ 20__ р.

Підпис: _____

--	--	--	--	--	--	--	--	--

ДОДАТОК 3

**Рішення Комісії з питань академічної доброчесності
Джурівського ліцею**

РІШЕННЯ № _____
від «_» _____ 20__ року

1. Відомості про розгляд справи

Дата розгляду: _____

Підстава для розгляду (вхідний № повідомлення): _____

Форма розгляду (засідання / письмове провадження): _____

2. Склад Комісії

Голова Комісії: _____

Члени Комісії:

(вказати ПІБ та посади)

3. Відомості про особу, щодо якої розглядається справа

Прізвище, ім'я, по батькові: _____

Статус (учень / педагогічний працівник / інше): _____

Клас / посада: _____

4. Суть встановлених обставин

(короткий виклад фактів, встановлених під час розгляду)

5. Оцінка доказів

(перелік розглянутих матеріалів: роботи, пояснення, скріншоти тощо)

6. Висновок Комісії

Факт порушення академічної доброчесності підтверджено

Факт порушення не підтверджено

Вид порушення (у разі підтвердження): _____

7. Рекомендації Комісії

(щодо застосування заходів академічної відповідальності)

8. Дотримання прав та процедур

Комісія підтверджує, що під час розгляду справи:

- особу було належним чином повідомлено;
- їй було надано можливість надати пояснення;
- розгляд здійснено з дотриманням принципу конфіденційності.

9. Результати голосування

«За» — _____

«Проти» — _____

«Утримались» — _____

10. Підписи членів Комісії

Голова Комісії: _____

Члени Комісії: _____

11. Ознайомлення особи з рішенням

З рішенням ознайомлений(а): _____

Дата: «_» _____ 20__ р.

Підпис: _____

(у разі відмови від підпису робиться відповідна відмітка)

12. Примітка

Рішення Комісії має рекомендаційний характер та є підставою для прийняття управлінського рішення директором ліцею відповідно до чинного законодавства.